

medicínu a farmacii, na humanistické fakultě kulturu a orientalistiku, na společensko-vědní fakultě ekonomii (obecnou, zahraniční v kombinaci s různými světovými jazyky), politiku, psychologii a sociologii, technické a přírodovědní obory, inženýrství a pedagogiku.

Ten, kdo chce studovat sociologii, musí mít již zvládnuto 40 bodů na univerzitě, přičemž příliš nezáleží na tom, v jakém oboru. Sociologie samotná se studuje ve třech kurech od nejzákladnějších sociologických vědomostí až po samotný výzkum. První kurs obsahuje základy sociologie, sociologickou teorii, metodologii a aplikovanou sociologii. Druhý kurs prohlubuje a doplňuje znalosti z prvního kursu. Třetí kurs je pro pokročilé sociology. V jeho rámci se studenti seznámí s aktuálními problémy a diskusemi v současné sociologii, tedy sociologickou analýzou aktuálních výzkumů. Na závěr píšou studenti samostatnou seminární práci. Výuka se skládá z přednášek, odborných lekcí, skupinových cvičení, seminářů, doplňkových vybraných přednášek a samostatné práce v laboratoři. Laboratoř je k dispozici pro každého a po celý den. Studenti si tak mohou přímo vyzkoušet, co se ten den naučili. Po zvládnutí tří kursů získává student 60 bodů z jednoho předmětu, který se tím pádem stává jeho hlavním předmětem. Když k těmto bodům připočteme předcházejících 40 bodů, stačí základy nějakého jiného, na sociologii navazujícího kursu k tomu, aby student dosáhl titulu bakaláře. K tomu, aby se student mohl stát magistrem, musí dosáhnout 180 bodů a tedy v případě sociologie studovat čtvrtý kurs sociologie, který je náročný tím, že

student musí prokázat již opravdu dobré sociologické vědomosti a pod vedením jednoho či více expertů napsat diplomovou práci. Téma práce je většinou zadáno podnikem, pro který student pracuje. Diplomová práce je tedy využita v praxi a je honorována. Státní zkouška se ve Švédsku nevykonává.

Ten, kdo by se domníval, že ke katedře sociologie patří pouze sociologie jako taková, ten by se velmi mýlil. V rámci katedry je možno studovat sociální psychologii, masmédiá a komunikace, pracovní život, organizaci a personální práci, administrativu v terciární sféře a v neposlední řadě také žurnalistiku. Zvláště poslední ze jmenovaných bych chtěla doporučit k zamyšlení. Neměla by se žurnalistika vyučovat na katedrách sociologie i u nás? Každý sociolog by měl podle mého mít schopnost vyjadřovat se v masmédiích pro nejširší veřejnost.

Kromě výše jmenovaného jsou součástí studia zahraniční stáže. Tím, že stát vyplácí půjčku i příspěvek také v zahraničí, neprovází studium žádné finanční obtíže. V zahraničí se studenti většinou zabývají studiem cizího jazyka.

Na závěr bych chtěla říci, že vzdělávací systém ve Švédsku je na velmi vysoké úrovni a neustále se vyvíjí. Každý student má přístup jak k nejmodernějším počítačům a kopírovacím přístrojům, tak i k moderní knihovně s výborně zpracovaným rešeršním systémem. Tomu, kdo má zájem o kvalitní a vysoce efektivní výuku, mohou švédské univerzity opravdu doporučit.

Martina Říhová

XIII. Rakouský sociologický kongres

Malé státy ve velké společnosti. Evropa mezi globalizací a regionalizací

25.-27. listopadu 1993 se konalo na jihu Rakouska setkání rakouských sociologů k tématu, které i nám má mnoho co říci.

Rudolf Richter, předseda Rakouské sociologické společnosti ve svém zahajovacím referátu charakterizoval jako jeden z cílů kongresu přispět k zodpovězení otázky: "Jak

se malé státy mohou dostat ke slovu ve velké společnosti?" To, že se malé státy nalézají ve velké společnosti, je možno chápat alespoň dvěma způsoby. Jednak velká společnost může být chápána kvantitativně jako sociální systém, který nás obklopuje a v němž vzrůstá vzájemná závislost jednotlivých subsystémů. Druhé možné pojetí velké společnosti, o kterém se R. Richter zmiňuje, je však v přeneseném slova smyslu "lepší společnost" "vyšší společnost", nebo také uzavřená společnost,

na jejichž výhodách se mohou podílet jen nemnozí vyvolení. Budou velké státy Evropy diktovat pravidla této velké společnosti nebo se také malé státy Evropy budou moci spolupodílet, budou moci spoluurčovat, jaká bude Evropa v budoucnosti?

Takové a podobné otázky tvořily základní osu jednání kongresu, v jehož rámci však probíhalo také pracovní zasedání Rakouské sociologické společnosti a jednání sekce této společnosti k otázkám teorie, metodologie, dějin sociologie, sociální politiky, průmyslové sociologie, sociologie medicíny, feminismu a dalším problémovým okruhům. Jádrem kongresu, tj. dopolední plenární zasedání a většina pracovních skupin však byly věnovány základnímu tématu kongresu. Pro dokreslení názvy některých hlavních referátů:

Hans Geser, Zürich: "Nový světový pořádek" v napětí mezi tendencí ke zmenšování států a prosazováním mezinárodních organizací.

Winfried Böttcher, Cáchy: Utváření evropské identity prostřednictvím regionalizace.

Zdravko Mlinar, Ljubljana: Malé a velké systémy v nebezpečné Nové Evropě.

Helmut Kramer, Vídeň: Evropa malých států - k revitalizaci teorie malých států.

Thomas Nowotny, Paříž: Budoucnost malých států - pokus o shrnující pohled.

Max Haller, Graz: Supermoc nebo federalistická občanská společnost nového typu? Zájmy velkých a malých států a jejich občanů na dvou základních modelech evropské ústavy.

Posuzováno podle počtu přihlášených referátů, plenárních zasedání, setkání sekce, kula-

tých stolů a pracovních skupin jednalo se o setkání bezesporu významné. Ve dvanácti devadesátiminutových blocích proběhla čtyři plenární zasedání, čtyřicet setkání odborných sekcí a výzkumných skupin a večerní kulatý stůl za účasti významných zahraničních hostů.

Sjezdu se zúčastnilo několik set rakouských sociologů. Z programu je zřejmé, že prakticky stovka z nich připravila vystoupení. A navíc, na Rakouský sociologický sjezd se sjeli sociologové doslova z celé Evropy: 20 německých, 8 maďarských, 6 slovinských, 6 finských, 5 polských, 5 švýcarských, 5 švédských referátů, dále aktivní účastníci z Itálie, Litvy, Slovenska, Rumunska, Velké Británie, Španělska, Estonska, Francie, Kréty, Portugalska, Nizozemí, Irska a Ruska. Možná, že nepřijeli všichni, ale každopádně to byla akce mezinárodní, ne jen lokální - národní. Většina jednání sice probíhala v mateřském jazyce pořadatelů. Ale šest ze čtyřiceti pracovních skupin jednalo anglicky a z referátů přednesených na ostatních shromážděních bylo sedmnáct předneseno v angličtině.

Češi se účastnili jen skromně, jak odpovídá jejich podílu na výzkumném úsilí v rámci tématu, možná však, že až nemístně skromně. Rakouští pořadatelé účastníkům z východní Evropy přispěli na ubytování, konferenční poplatek a náklady pobytu, za což jim právem náleží dík. Stálo by však za úvahu, zda by se pro dobro reprezentace české sociologie nenašel způsob, jak přispívat bez složitých průtahů, třeba dodatečně, našim referujícím účastníkům alespoň částečně na výlohy za cestu.

Hynek Jeřábek